

STAMBENE ZADRUGE

u suradnji s jedinicama lokalne samouprave

Ova aktivnost dio je provedbe Godišnjeg akcijskog plana Nacionalne mreže Zajedničke poljoprivredne politike

ZADRUŽNO STANOVANJE

Stambena zadruga **La Borda**

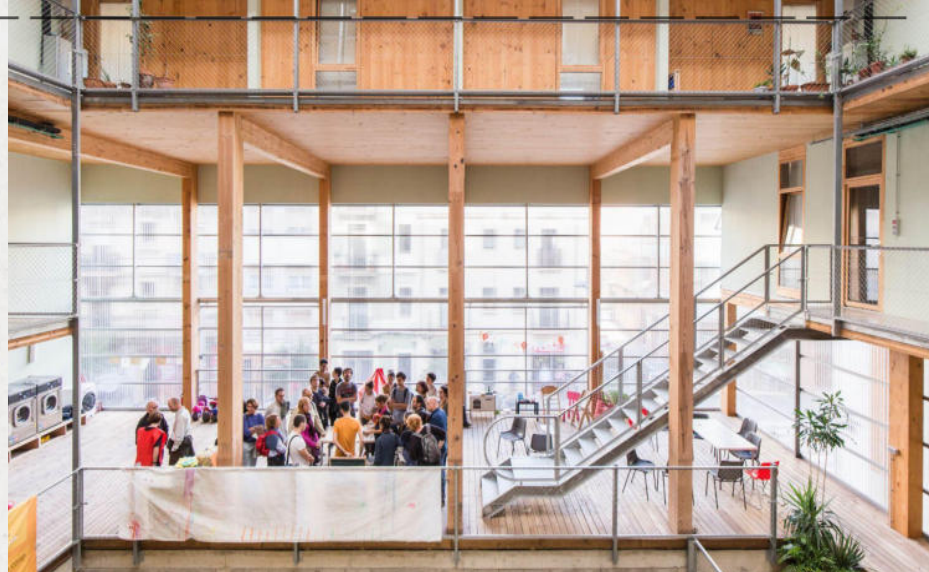
Lokacija: Barcelona

Veličina: 28 jedinica

Početak projekta: 2015.

Useljenje: 2019.

Zajednički prostori - La Borda

Stambena zadruga De Warren

Lokacija: Amsterdam

Veličina: 36 jedinica

Početak projekta: 2017.

Useljenje: 2023.

Zimmerfrei

Lokacija: Basel

Veličina: 34 jedinica

Početak projekta: 2012.

Useljenje: 2019.

Što se može prenijeti u naše sredine

JAVNA IMOVINA

Zemljište ili postojeća zgrada ostaju vezani uz javni stambeni cilj.

ORGANIZIRANI STANARI

Budući korisnici sudjeluju u projektu i kasnijem upravljanju.

TROŠKOVNA NAJAMNINA

Prihodi pokrivaju projekt i održavanje; višak ostaje u stambenoj svrsi.

DUGOROČNA PRIUŠTIVOST

Pravila sprečavaju da jednokratna potpora završi u privatnoj preprodaji.

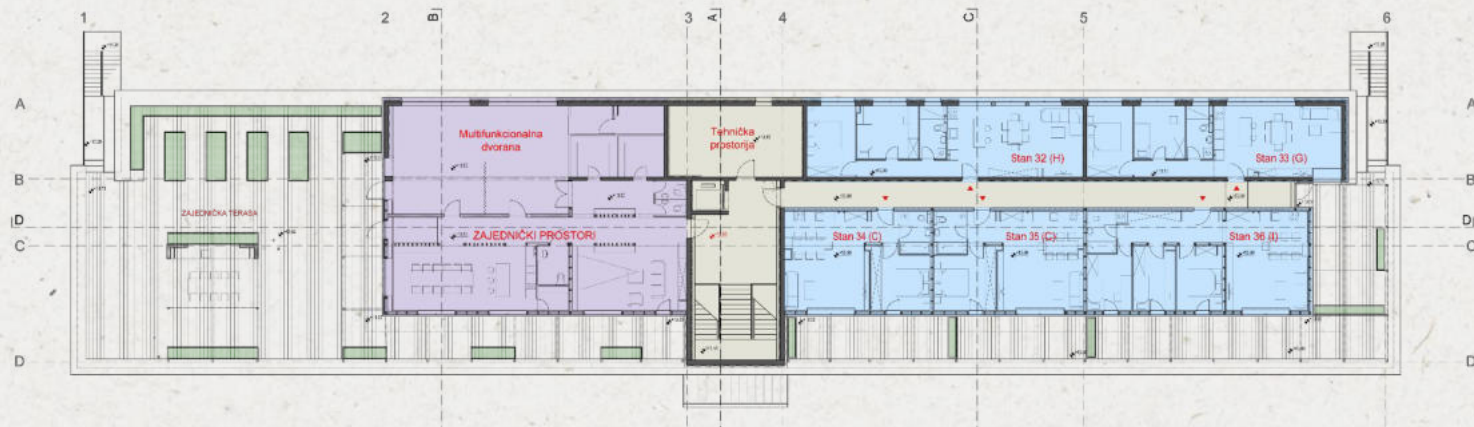
Križevci: obnova javne zgrade

- Prenamjena spavaonice bivše vojarne
- Pilot razvijan kroz EU projekt 2021.–2023.
- Studija i projektiranje uz sudjelovanje budućih stanara
- Prema predlošku: dozvola ishođena 2024.
- Projekt u pripremi; financiranje i izvedba slijede

Križevci: planiranih 35 stanova

- 35 stanova
(30-90 m²)
- 260 m² zajednički
prostori
- 3300 m² GBP

3. Kat

1. i 2. Kat

Pula – Pragrande: projekt u pripremi

- Studija nove gradnje
- 30–35 stanova, 30–80 m²
- 170 m² zajedničkih prostora
- Konačni opseg ovisi o razradi projekta

Pula – Pragrande | vizualizacija idejnog rješenja

Hrvatski piloti: dva početna puta

KRIŽEVCI

Obnova postojeće zgrade: provjeriti konstrukciju, prenamjenu i troškove.

PULA – PRAGRANDE

Nova gradnja: uskladiti lokaciju, prostorni plan i projektni program.

ZAJEDNIČKI PREDUVJETI

Skupina stanara, stručni tim, podrška grada i održiva financijska konstrukcija.

STATUS

Prikazani su razvojni projekti. Rokovi gradnje ovise o odlukama i financiranju.

Kako funkcionira neprofitna zadruga

ZADRUGA JE VLASNIK

Zgrada ostaje zajednička imovina zadruge, trajno vezana uz stanovanje.

ČLAN JE NAJMOPRIMAC

Članstvo, ulog i ugovor o najmu uređuju različita prava i obveze.

JEDAN ČLAN – JEDAN GLAS

Stanari odlučuju o pravilima, tijelima, financijama i zajedničkim sadržajima.

NEMA PRIVATIZACIJE STANA

Zakon ne dopušta upis pojedinačnog vlasništva članova ni trećih osoba.

Pokretanje zadruga

1. OKUPITI SKUPINU

Najmanje sedam osnivača; za NSZ članovi su fizičke osobe.

2. DOGOVORITI PRAVILA

Članstvo, ulozi, dodjela stanova, najam, izlazak i rješavanje sporova.

3. OSNOVATI ZADRUGU

Osnivačka skupština, pravila, izbor tijela, ulozi i upis u sudski registar.

4. PRIPREMITI POSLOVANJE

Račun, računovodstvo, evidencija članova i proračun početnih troškova.

Razvoj stambenog projekta

LOKACIJA I IZVEDIVOST

Vlasništvo, prostorni uvjeti, kapacitet, potrebe i studija opravdanosti.

PROJEKTIRANJE I GRADNJA

Participacija stanara, dozvole, izvođač, nadzor i kontrola proračuna.

UGOVORI I FINANCIRANJE

Pravo na zemljištu, potpore, ulozi, kredit i plan ukupnih troškova.

USELJENJE I UPRAVLJANJE

Uporabna dozvola, ugovori o najmu, održavanje i godišnje izvještavanje.

Financijska konstrukcija

ULOZI ČLANOVA

Početna sredstva za pripremu i vlastito učešće, uz jasna pravila povrata.

DUGOROČNI ZAJAM

Otplata se planira iz najamnina; uvjeti ovise o financijeru i projektu.

JAVNA POTPORA

Zemljište ili pravo građenja, komunalni doprinos i druge odobrene potpore.

ODRŽIVO POSLOVANJE

Uračunati održavanje, reviziju, prazne stanove i rast troškova.

Najamnina i stvarna priuštivost

PRIHOD: 1.800 € MJESEČNO

Zakonski prag od 30 % daje najviše 540 € ukupnog troška stanovanja.

REŽIJE + ODRŽAVANJE: 140 €

Za samu najamninu u tom primjeru preostaje najviše 400 €.

TROŠAK PROJEKTA: 480 €

Ako potrebna najamnina iznosi 480 €, nedostaje 80 € mjesečno po stanu.

ZATVORITI RAZLIKU

Smanjiti investicijski trošak ili trošak financiranja, odnosno osigurati potporu.

Upravljanje i sigurnost članova

DEMOKRATSKO ODLUČIVANJE

Skupština, nadzorni odbor i upravitelj imaju jasne ovlasti.

TRANSPARENTNE FINACIJE

Godišnji izvještaji, redovita vanjska revizija i nadzor troškova.

JASNI UGOVORI

Najam, održavanje, prestanak članstva i povrat uloga uređuju se unaprijed.

PRAVILA ZAJEDNICE

Dogovoriti korištenje prostora, pomoć ranjivim članovima i rješavanje sporova.

Europski plan priuštivog stanovanja

POVEĆATI PONUDU

Nova gradnja, obnova i aktiviranje neiskorištenih stambenih prostora.

POKRENUTI ULAGANJA

Javni i privatni izvori te povoljniji okvir za ulaganje u priuštivo stanovanje.

REFORME I LOKALNE MJERE

Uklanjanje prepreka i odgovori na pritisak kratkoročnog turističkog najma.

PODRŽATI NAJPOGOĐENIJE

Mladi, ranjiva kućanstva i modeli suradničkog stanovanja.

Europski akt: prijedlog, još nije zakon

PREDLOŽEN 9. RUJNA 2026.

Zakonodavni prijedlog Komisije tek prolazi europski postupak usvajanja.

PODRUČJA STAMBENOG PRITISKA

Predviđa okvir za prepoznavanje lokalnih problema priuštivosti.

KRATKOROČNI NAJAM

Cilj je dati jasniji okvir za lokalne mjere u područjima velikog pritiska.

ZA OTOKE I OBALU

Pratiti razvoj akta; projekte zadruga već pripremati prema hrvatskim pravilima.

Hrvatski Nacionalni plan

STRATEŠKI OKVIR IZ 2025.

Postavlja smjer stambene politike do 2030. godine.

PRIUŠTIVO STANOVANJE

Povećanje dostupnosti i podrška rješavanju stambenih potreba.

ODRŽIVO STANOVANJE

Kvaliteta, energetska učinkovitost i dugoročni troškovi korištenja.

PROSTOR ZA STANOVANJE

Javna imovina, prazne zgrade i zemljište povezuju se s lokalnim potrebama.

Hrvatski zakon: pravila za NSZ

POSEBAN ZADRUŽNI MODEL

Čl. 77.–92.: neprofitnost, trajno vezana imovina i povoljan najam.

CILJNA SKUPINA

Stambene potrebe i prihodi provjeravaju se prema zakonskim uvjetima.

OBVEZNA PRIPREMA

Za svaki investicijski projekt izrađuje se studija opravdanosti.

PRAVILA POSLOVANJA

Demokratska tijela, troškovna najamnina, revizija i nadzor,

Potpore koje zakon omogućuje

GRAD ILI OPĆINA

Oslobođenje od komunalnog doprinosa; zemljište ili pravo građenja ispod tržišne cijene.

DUGOROČNI ZAJMOVI

Zakon predviđa povoljne zajmove; konkretni uvjeti ovise o odobrenju i programu.

REPUBLIKA HRVATSKA

Mogućnost povrata 50 % PDV-a za gradnju ili rekonstrukciju i pripadnu infrastrukturu.

UVJET ZA POTPORE

Projekt NSZ-a mora biti uključen i odobren u programu priuštivog stanovanja.

Lokalni program pokreće projekte

1. DOKAZATI POTREBE

Stanovništvo, migracije, stambeni jaz, prazni stanovi i raspoloživi resursi.

2. UVRSTITI PROJEKT NSZ-a

Lokacija, vlasništvo, prostorni uvjeti, ciljni korisnici, opseg i nositelj.

3. ODREDITI MJERE

Zemljište, doprinos, sredstva za pripremu, iznos potpore i pokazatelji učinka.

4. DONIJETI I PROVESTI

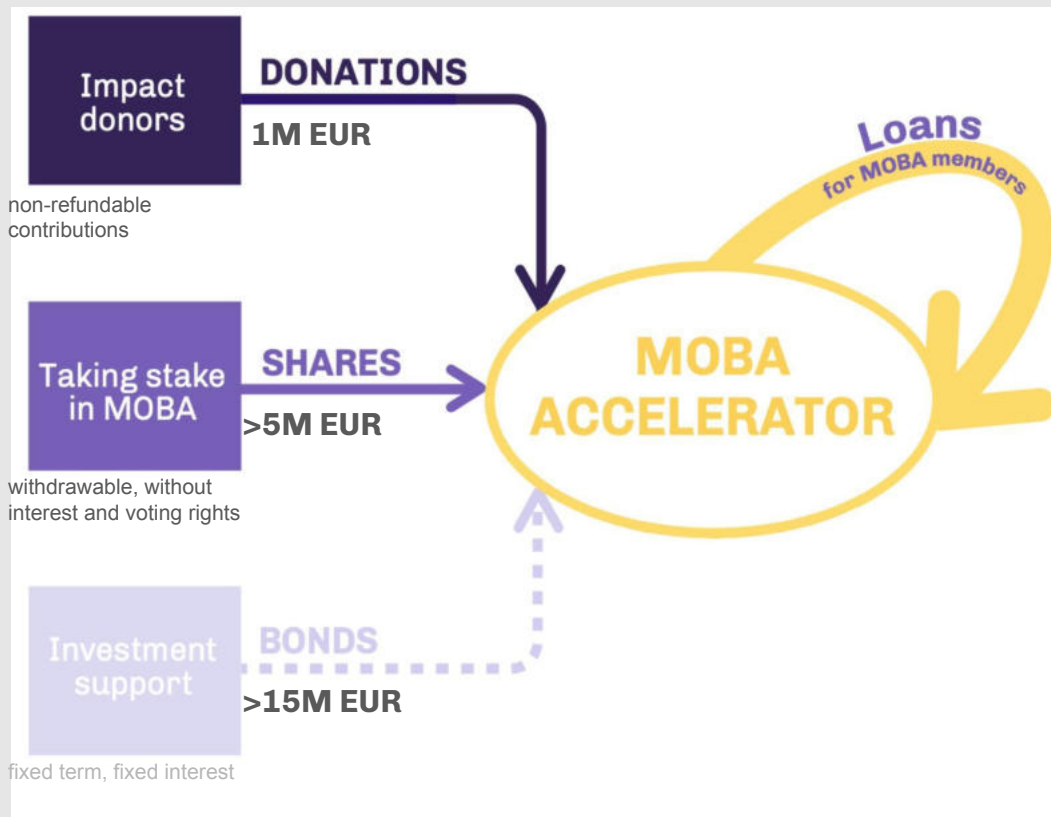
Načelnik ili gradonačelnik predlaže; vijeće donosi program za proračunsku godinu.

MOBA Accelerator

by coops for coops

- **Collect, structure and issue capital** in form of medium-term loans (up to 3 years)
- Cover **up to 90%** of the finance costs (min 10% own equity)
- **Capacity development** support
- **Stay in supervising role** ensuring long-term, not-for profit housing purpose
- **Flexibility** to combine Accelerator funds with other public or private instruments

Pilot projects

Děčín, Czechia

Type of project: Acquired, renovation
Floor area: 808 m² + garden 1700 m²
Units: 11 rooms
Number of residents: 11-15
Investment for renovation: 130,000 €
Own capital: 15,000 €

Ljubljana, Slovenia

Type of project: Renovation
Floor area: 270-380 m²
Units: 5
Number of residents: 10
Total investment: 650,000 €
Own capital: 15%

Prague, Czechia

Type of project: Acquired, renovation
Floor area: 963 m²
Units: 16 rooms
Number of residents: 11-12
Investment for renovation: 500,000 €
Own capital: 20%

Budapest, Hungary

Type of project: Renovation
Floor area: 446 m²
Units: 10 units, student collaborative housing
Number of residents: 40
Total investment: 1,000,000 €
Own capital: 40%

Križevci, Croatia

Type of project: Renovation
Floor area: 2290 m²
Units: 31
Number of residents: 100
Total investment: 3,854,000 €
Own capital: 10%

Děčín, Czechia

Type of project: Acquired, renovation

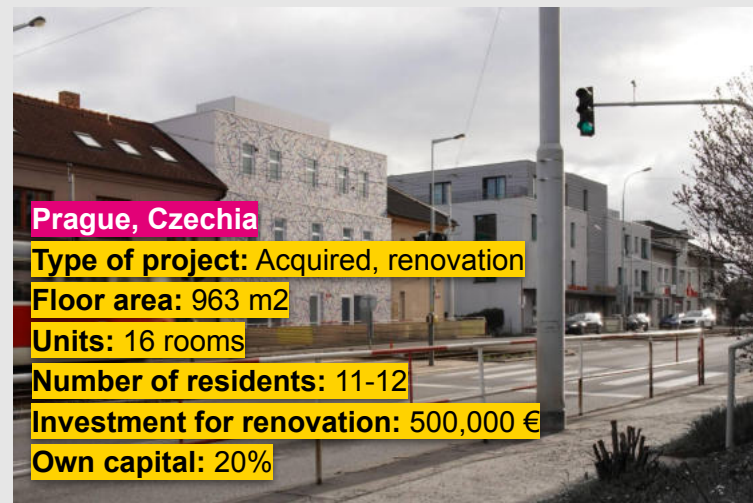
Floor area: 808 m² + garden 1700 m²

Units: 11 rooms

Number of residents: 11-15

Investment for renovation: 130,000 €

Own capital: 15,000 €

Prague, Czechia

Type of project: Acquired, renovation

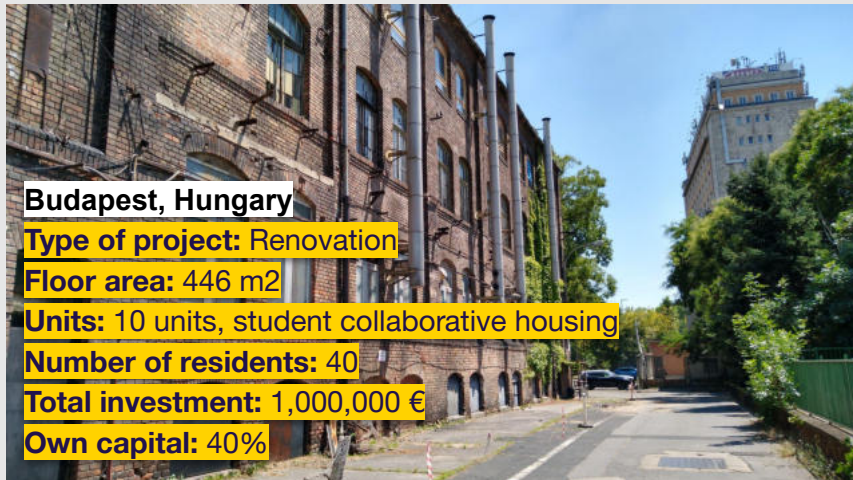
Floor area: 963 m²

Units: 16 rooms

Number of residents: 11-12

Investment for renovation: 500,000 €

Own capital: 20%

Budapest, Hungary

Type of project: Renovation

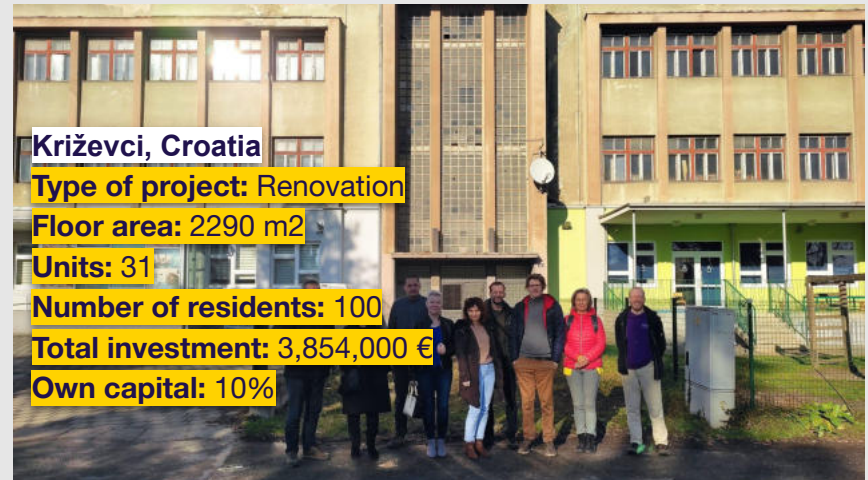
Floor area: 446 m²

Units: 10 units, student collaborative housing

Number of residents: 40

Total investment: 1,000,000 €

Own capital: 40%

Križevci, Croatia

Type of project: Renovation

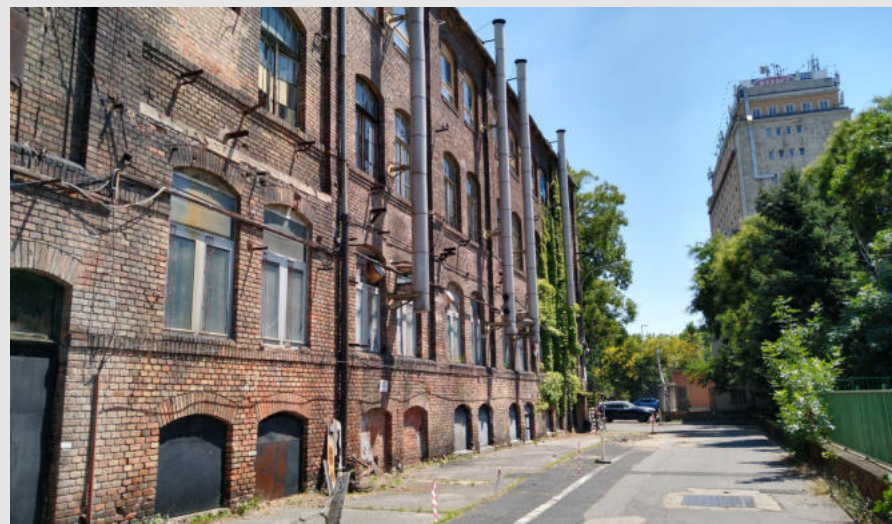
Floor area: 2290 m²

Units: 31

Number of residents: 100

Total investment: 3,854,000 €

Own capital: 10%

Što JLS i LAG mogu pokrenuti u 90 dana

PRVI MJESEC

Imenovati tim, otvoriti iskaz interesa i popisati raspoložive nekretnine.

DRUGI MJESEC

Odabrati izvedivu lokaciju, okupiti osnivače i procijeniti troškove stanovanja.

TREĆI MJESEC

Pripremiti studiju i mjeru za lokalni program te razgovore s financijerima.

PODJELA ULOGA

JLS vodi javne odluke; LAG okuplja i povezuje; zadruga razvija projekt.

Prvi projekt počinje lokalnim dogovorom

LJUDI

Tko u našoj sredini treba stabilan i priuštiv dom?

PROSTOR

Koju javnu nekretninu možemo staviti u stambenu funkciju?

PARTNERSTVO

Tko okuplja stanare, vodi projekt i osigurava stručnu podršku?

ODLUKA

Uvrstimo izvediv zadružni pilot u lokalni program i osigurajmo pripremu.

Kontakt

Zadruga Otvorena arhitektura

Nova cesta 171A, Zagreb
Ivan Vadanjel, upravitelj
ivan@otvorena-arhitektura.hr
095 555 8349

Zadruga za etično financiranje

Basaričekova 11, Zagreb
Goran Jeras, upravitelj
gjeras@zef.hr
095 906 5108

Ova aktivnost dio je provedbe Godišnjeg akcijskog plana Nacionalne mreže Zajedničke poljoprivredne politike

